

Előszó

Minden szervezet, így az állam is igényt tart arra, hogy a tudományos kutatások eredményeire és az abból fakadó oktatásra támaszkodva folyamatosan segítse a közszoigálat egészét, valamint a különböző közszoigálati hivatásrendeket az előttük álló komplex problémák megoldásában és a változó környezeti kihívásokhoz való sikeres alkalmazkodásban a megfelelő válaszok megtalálása érdekében. A Nemzeti Közszoigálati Egyetem (NKE) létesítésének legfontosabb célja az volt, hogy a magyar felsőoktatás új intézményeként hatékonyabban szolgálja a közszoigálati hivatásrendek személyi állományának utánpótlását és minőségi fejlesztését, utat nyitva egy integráltabb képzési szerkezetnek az alapképzések, a mesterképzések, a szakirányú továbbképzések és átképzések, valamint a doktori képzések terén. A közszoigálati hivatásrendeket lefedő képzési területek közötti integráció fontos az állam működésének tágabb összefüggéseit is értő tisztviselők, katona- és rendőrtisztek nevelésében, de elengedhetetlen a közszoigálati életpályák közötti átjárhatóság megteremtésében is.

Az Egyetem a 2013/2014. tanévben vezette be az integrációt elősegítő különböző tantárgyak oktatását az Egyetemi Közös Modul (EKM) keretében. Az oktatott tantárgyak célja az volt, hogy a társkarok alapszakos hallgatói számára az állam és a közszoigálat teljes spektrumából adjanak alapismereteket. A közszoigálati alapismeretek közös tanulása segítse elő a más közszoigálati hivatásrendek feladatainak és működésének megértését, támogassa a közszoigálati életpályák egymáshoz közeledését, biztosítsa az NKE társkarai közötti átoztatást és áthallgatást, valamint valósítsa meg a társkarok hallgatóinak közös tanulási élményét. Sajnos a kitűzött célok csak részben teljesültek, az EKM oktatásával kapcsolatos hallgatói és oktatói tapasztalatok vegyes, de inkább negatív képet mutattak. A hallgatók érdeklődését, motivációját a tárgyak egy része nem ébresztette fel, a szakismeretek összetettsége a tanulmányok korai szakaszában pedig pedagógiai kérdéseket vetett fel, és esetenként tanulási problémákat indukált. A karok hallgatói nem találkoztak egymással, az átoztatás és az áthallgatás nem erősítette, inkább elbizonytalanította az integrációs törekvéseket. A tantárgyak oktatásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok megismerése céljából az NKE vezetése több alkalommal is kérdőíves felmérést végzett mind a hallgatók, mind az oktatók körében. A felmérések eredményeként komoly, de nem gyökeres módosítások történtek az EKM egészében és az egyes tantárgyak tekintetében. Ezek a változtatások azonban nem jelentettek valóságos és hatékony megoldást a problémákra, ezért szükségessé vált az EKM jelentős újragondolása és átalakítása. Az EKM megérett a gyökeres változtatásra és a Rectori Tanács döntésének megfelelően a tantárgyak teljes szerkezete és az oktatás módszere is megújult a 2020/2021. tanévre. Ezzel összhangban szükség volt újra megfogalmazni a tantárgycsoport oktatásának célját és tartalmát. A feladatot az NKE rektora vezette, és az oktatási rektorhelyettes által koordinált munkacsoport végezte el, amelynek munkájában részt vett a hallgatói önkormányzat képviselője és más szakértők. A Ludoviceum Modulra átkeresztelt EKM egyfajta szellemi keretet ad a Ludovikán tanuló egyetemistáknak, a megújult tantárgyak ismeret- és tudásanyaga jobban megalapozza a közszoigálati életpályát. Minden hallgató által elsajátítható közös ismeretanyagot hoz létre, amely az elméleti ismeretek mellett gyakorlati részeket is tartalmaz. A tantárgyak tananyaga úgy épül fel, hogy az államtudományi képzési terület alapképzéseiben a különböző közszoigálati hivatásrendeknek a saját tárgyakat nem kell felvenniük. A Ludoviceum Modul kiemelt célja, hogy olyan ismeretek átadása történjen meg, amelyben a közösségi együtt gondolkodás is kiemelt szerepet kap. A Ludoviceum Modulban három tantárgycsoport jött

létre. Az első a Műveltség – Kultúra – Értékek tantárgycsoport, a második az Államtudomány tantárgycsoport, a harmadik pedig az Egyetemi Közös Közszolgálati Gyakorlat.

Jelen könyv az Államtudomány tantárgycsoport ismeretanyagának részét képezi, mivel sajátos közszolgálati ismereteket ad át és egymás hivatásrendjének/szakterületének a megismerését segíti elő. A honvédelem alapjai tantárgy olyan előadás-sorozatra épül, amely a hadtudomány és a honvédelem alapkérdéseit és gondolatrendszerét, annak történetét mutatja be. Az előadások alapját képező fejezetek célja, hogy felébresszék és fenntartsák a hallgatók figyelmét, valamint gyakorlatias és sokszínű tudást közvetítsenek. A tantárgy kidolgozása során fontos szempont volt, hogy a hallgatók ne kényszerként éljék meg egy rokon szakterület oktatását, hanem motivációt kapjanak érdeklődésük bővítéséhez. Az előadások célja ezért nem egy bevett ismeretanyag közvetítése és számonkérése, hanem a hallgatói kíváncsiság felkeltésével élmények átadása. A könyv fejezetei olyan színes ismeretanyagot tartalmaznak, amelyek a társkarok alapszakos hallgatói számára korszerű ismeretekkel szolgálnak a honvédelem és a haderő tevékenységének teljes spektrumából. A fejezetek tartalma elősegíti a katonai hivatásrend főbb feladatainak és egyes működési sajátosságainak jobb megértését, a közszolgálati életpályák egymáshoz közelítését, az NKE karai között az átoltatás és az áthallgatás megvalósulását, valamint a társkarok hallgatóival való közös tanulás élményét. A tananyag sikeres elsajátítását követően a hallgatók összességében ismerik, értik és át tudják tekinteni a honvédelem és a haderő tevékenységének teljes spektrumát. Jártsak lesznek a katonai hivatásrend főbb feladatait és egyes működési sajátosságait illetően. Birtokában lesznek a katonai szervezetekkel való együttműködéshez szükséges alapismereteknek, és képessé válnak azok alkalmazására. Együtt tudnak működni a katonai hivatásrend különböző szintű szervezeteivel, valamint képessé válnak saját hivatásrendjükben dolgozva a honvédelem ügyét támogatni, a haderő tevékenységét segíteni. A katonai hivatásrend főbb feladatainak és egyes működési sajátosságainak ismeretében pedig hatékonyan tudják saját szervezetük tevékenységét is segíteni. Felismerik szervezetük honvédelmi vonatkozású feladatait és lehetőségeit, együtt tudnak működni másokkal a különböző jellegű szakmai problémák megoldásában. Saját és szervezetük tevékenységével szemben kritikussá, követelménytámasztóvá, munkatársaikkal szemben pedig empatikussá válnak. Feladat- és eredménycentrikus szakemberekként törekednek a kitűzött célok maradéktalan elérésére. Képessé válnak a saját és a mások által irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezni, szervezni, irányítani, valamint ellenőrizni. Tudnak vezetői útmutatásokat adni, és képessé válnak az önellenőrzésre. A honvédelem és a hadügy vonatkozásában a szakterületükhöz kapcsolódóan megfelelő áttekintő, valamint rendszerező megközelítéssel rendelkeznek. A hadelmélet és hadviselés terén bekövetkezett változásokat maximálisan figyelembe véve, a katonai hivatásrend sajátosságaival összhangban képesek lesznek az átfogó megközelítés jegyében a civil és katonai együttműködés megvalósítására a fegyveres erők, a rendvédelmi, valamint az államigazgatási szervek együttes tevékenysége során.

Budapest, 2022. július 27-én

Jobbágý Zoltán ezredes
egyetemi docens
tantárgyfelelős